

התפתחות המחירים של סלי צריכה של קבוצות הכנסה שונות בישראל

יהודה מנזלי *

1. מבוא

מטרת הסקירה הינה לבחון את מידת ההתייקרות של סלי הצריכה של קבוצות אוכלוסייה שונות. לבחינה זו נודעת חשיבות באשר היא מאפשרת לעמוד על המידה, שבה משקפים שינויים במדד המחירים לצרכן את ההתייקרויות שחלו בסלי צריכה שונים.

סקר הוצאות המשפחה 1968/69 מאפשר לנו להקיף את החקירה בקבוצות אוכלוסייה רבות יותר ובשכבות עירוניות שונות, מה שאין כן בסקרים הקודמים. לפיכך ניתן לקבל מסקנות גוספות לאלו של מחקר קודם¹, שנעשה בתחום זה, לתקופה שבין 1954 ועד 1962, וכן לחזק מסקנות שהתקבלו שם.

בסקירה זו מופיעה השוואה של התייקרות סל צריכה של קבוצות נתמכות באוכלוסייה לבין קבוצות הכנסה אחרות במשק, וכן השוואה של התוצאות המבוססות על סלי צריכה של שנת 1968/69 לסלי הצריכה של שנת 1963/64.

מן הראוי לציין, שההנחה שסל צריכה של קבוצת אוכלוסייה כלשהי, (לפי מיון מסוים של שנת בסיס) נשאר קבוע על פני התקופה הנסקרת, אף אם הכנסתה הריאלית של הקבוצה אינה משתנית, איננה תואמת בהכרח את ההתרחשויות בפועל. במשך הזמן חלים שינויים בטעם ובמחירים היחסיים ובהכנסה הריאלית אשר משפיעים בכיוון של שינוי בהרכב הסל. שינויים במחירים היחסיים מביאים למעבר למוצרים שהוולו יחסית, ולפיכך משקלם בסל גדל.

מסיבות אלה אין לומר, ששיעורי ההתייקרות הנמדדים לפי סל קבוע, אף לגבי קבוצת אוכלוסייה שהכנסתה הריאלית לא השתנתה, משקפים במדויק את עליית ההוצאות ממנה סבלה אותה קבוצה במציאות.

2. הממצאים העיקריים

א. מדד המחירים לצרכן, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ייצג בתקופה הנסקרת, 1963 ועד 1971², את התפתחות מדדי המחירים, המבוססים על סלי צריכה של קבוצות שונות

* המחבר הוא כלכלן במחלקת המחקר. בעיבוד החומר ובאיסוף הנתונים השתתפו עוזרי המחקר, אמה גנדלמן ובנימין טננבאום.

¹ מ' לנדסברגר, "התפתחות מדדי המחירים של קבוצות הכנסה, קבוצות מוצא וותק וקבוצות גודל משפחה שונות בשנים 1954 עד 1962". סקר בנק ישראל, 19, יולי 1963. מסקנות המחקר מתייחסות למשפחת שכירים עירונית בלבד — כשהחישוב מבוסס על חלוקה ל-19 סעיפים שונים הכלולים במדד המחירים לצרכן להוציא את סעיף הדיור. החלוקה כאן הנה מקיפה יותר סעיפים, 33 במספר לפי סקר הוצאות המשפחה 1968/69 וחלוקה לכ-250 סעיפים לפי סקר הוצאות 1963/64. נבדקה גם השפעת הכללת סעיף הדיור על התוצאות.

באוכלוסייה במידה רבה של נאמנות. במלים אחרות: סלים של קבוצות משפחות עירוניות שונות התייקרו במידה דומה, פחות או יותר. לא נמצאו הבדלים בהתפתחות מדדי המחירים של סלי צריכה של משפחת עצמאיים, משפחת שכירים עירונית ומשפחה שראשה לא עבד — כל אחת ביחס לאחרת וביחס למשפחה עירונית ממוצעת (מדד המחירים לצרכן מחושב על בסיס המשקלות של הקטגוריה האחרונה).

ב. הבדלים מסוימים, אמנם קטנים יחסית, מסתמנים במחירי סל צריכה של קבוצות הכנסה שונות, בעיקר אלו הנמצאות בקצוות השונים. אמנם פערי ההתייקרות השנתיים בין הסלים הם קטנים יחסית — בשיעור של קרוב לאחוז אחד לשנה בין שתי קבוצות קוטביות³ — אך בשל אופיים המצטבר, הגדל על פני זמן, הם ראויים לציון.

ג. במשך כל התקופה הנסקרת, 1963 ועד 1971, הסתכם פער ההתייקרות היחסי⁴ המצטבר בין סל הצריכה של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר לבין סל של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר בכ-7-

לוח 1

מדדי מחירים של קבוצות הכנסה שונות על בסיס משקלי צריכה של שנת 1968/69 (ללא דיוור)

(ממוצע 1963 = 100.0)

ז	קבוצות הכנסה נטו, לפי מיון שנת 1968/69 *					א	רמת מחירים ממוצעת	
	ו	ה	ד	ג	ב			
משפחה עירונית (ממוצעת)								
123.6	122.6	121.6	121.4	120.6	119.7	119.4	121.7	1966
155.1	153.2	152.0	151.9	150.4	149.0	148.6	152.1	1971
משפחת שכירים עירונית								
123.6	122.8	121.5	121.4	120.4	119.7	119.5	121.7	1966
155.0	153.5	151.8	151.9	150.1	150.0	149.1	152.1	1971
משפחת עצמאיים עירונית								
123.4	122.5	122.7	121.0	121.4	120.0	120.8	122.1	1966
154.9	153.2	152.9	151.1	150.7	149.3	151.3	152.6	1971
משפחה שראשה לא עבד								
122.9	122.1	122.1	120.9	120.9	119.8	120.0	121.6	1966
154.4	152.6	152.5	150.6	150.7	149.0	149.9	151.9	1971

* הקבוצות מיונו לפי ההכנסות כך: קבוצה א בעלי ההכנסה 0-399 ל"י, ב 400-599 ל"י, ג 600-799 ל"י, ד 800-999 ל"י, ה 1000-1199 ל"י, ו 1200-1499 ל"י, ז מ-1500 ל"י ומעלה.
במשפחה שראשה לא עבד כוללת קבוצה א בעלי הכנסה מ-199 ל"י, וקבוצה ז כוללת בעלי הכנסה מ-1200 ל"י ומעלה.

² בנספח מובאים גם חישובים לתקופה ארוכה יותר: 1959 עד 1971.

³ בין סל של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר לבין סל של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר.

⁴ דהיינו מדד המחירים של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר מחולק במדד המחירים של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר.

אחוזים (סל הצריכה כולל את הסעיף דיור)⁵. במשפחת שכירים עירונית עמד מדד מחירי הסל של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר על 166 נקודות ב-1971 (1963 = 100.0), בהשוואה ל-155 נקודות אצל בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר. משקלה של קבוצת בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר (קבוצה ז' בלוחות), הוא כ-12 אחוזים מכלל המשפחות באוכלוסייה ושל הקבוצה בעלת ההכנסה הנמוכה ביותר כ-10 אחוזים. לשון אחרת: סלן של קבוצת ההכנסה הנמוכה התייקר פחות מזה של בעלי הכנסה גבוהה.

ד. פער ההתייקרות של סל הצריכה, בין קבוצות הכנסה נמוכה לבין קבוצות הכנסה גבוהה, הינו גדול יותר כשכוללים בסל את סעיף הדיור.

ה. בחינת ההתייקרות של סל אוכלוסייה מוגדרת — למשל העשרון העליון או התחתון (בנגוד לסל קבוצה שהונח לעיל), בכל אחד מסקרי הוצאות המשפחה שנחקרו, אינה משנה באופן מהותי את התוצאות. במשך התקופה הנסקרת, 1963 עד 1971, התייקר סל העשרון העליון (למעט דיור) ב-56 אחוזים בעוד שהסל של העשרון התחתון התייקר ב-51 אחוזים.

ו. הבדלי התייקרות גדולים במקצת מאלה מסתמנים בין הקבוצות הנתמכות באוכלוסייה. לדוגמה, בין עובדי עבודה יזומה לבין קבוצות אחרות, בעיקר בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר במשפחות עירוניות. בתקופה הנסקרת היה שיעור ההתייקרות המצטבר של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר במשפחה עירונית גדול בשיעור 9.2 אחוזים מזה של משפחות עובדי עבודה יזומה בקבוצת ההכנסה הנמוכה ביותר⁶.

ז. ההבדלים בהתייקרות היחסית בקבוצות הביניים של ההכנסה נטו, המהוות את חלק הארי של האוכלוסייה הינם קטנים יותר ופחות מהותיים.

ח. באופן כללי ככל שרמת ההכנסה גבוהה יותר כן התייקרות הסל גבוהה יותר. הדבר נובע מן המעבר למוצרים ושירותים בעלי גמישות הכנסה גבוהה יותר, שמידת התייקרותם היחסית הינה גבוהה יותר. בעיקר אמור הדבר לקבוצת השירותים במדד, שמשקלם גדול יותר בסל הצריכה של בעלי ההכנסה הגבוהה. מחיריהם היחסיים של השירותים עלו בשיעור גבוה בכל התקופה. בדרך כלל, בטווח הארוך עולים מחירי השירותים בשיעור גבוה יותר ממחירי המוצרים. כתוצאה מכך קיימת מגמה ארוכת טווח של התייקרות יחסית (אמנם מועטה יחסית) של סלי צריכה של בעלי הכנסה גבוהה יותר.

ט. קיימות סטיות מן המגמה המצוינת בסעיף ה' שלעיל. אכן, עד לשנת 1966 התקיים פער התייקרות חיובי (מחירי סל בעלי ההכנסה הגבוהה עלו יותר ממחירי הסל של בעלי ההכנסה הנמוכה) כמעט מדי שנה בשנה, בשנת 1967 ירד הפער לרמה שלילית (כלומר הסל של בעלי ההכנסה הנמוכה התייקר יותר יחסית), ומאז ועד לשנת 1971 התייקר בהדרגה הסל של בעלי ההכנסה הגבוהה יחסית.

י. פער ההתייקרות בין שני סלי צריכה תלוי בשלושה גורמים: מידת ההשתנות במחירים היחסיים של המוצרים והשירותים השונים, מידת הפיזור של ההבדלים בסלי הצריכה, והקשר שבין הרכב הסלים לבין השתנות המחירים היחסיים (כלומר, ככל שקיימים הבדלי צריכה מהותיים בין קבוצות ההכנסה השונות באותם הסעיפים, שמחירים עלה יותר באופן יחסי, כן יגדל הפער).

⁵ להלן נתייחס למימצאים הכוללים את סעיף הדיור, אלא אם כן נדגיש במפורש המדובר על מחירי הסל שלא כולל את הסעיף דיור.

⁶ מדד המחירים של עובדי עבודה יזומה בקבוצת ההכנסה הנמוכה יותר היה בשנת 1971 152.0 נקודות על בסיס 100.0=1963. בתקופה 1969 ועד 1971 נרשמה התייקרות יחסית מצטברת, בשיעור של 14.5 אחוזים, אצל בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר במשפחה עירונית ביחס לקבוצת עובדי עבודה יזומה.

לוח 2

מדדי מחירים של קבוצות הכנסה שונות, לפי סלי צריכה של
שנת 1968/69 (עם דיוור)
(ממוצע 1963 = 100.0)

ז	קבוצות הכנסה נטו, לפי מיון שנת 1968/69					רמת מחירים ממוצעת		
	ו	ה	ד	ג	ב	א		
משפחה עירונית								
125.1	124.3	123.5	123.1	122.4	122.0	122.1	123.5	1966
166.0	164.2	162.0	161.3	158.8	158.4	157.6	161.9	1971
משפחת שכירים עירונית								
125.1	124.3	123.2	123.1	122.2	121.5	121.4	123.4	1966
165.6	163.9	161.0	161.1	157.5	155.7	155.0	161.2	1971
משפחת עצמאיים עירונית								
125.1	124.6	124.7	123.0	122.8	122.2	122.8	123.9	1966
166.7	166.9	165.4	161.9	160.3	159.9	160.0	164.0	1971
משפחה שראשה לא עבד								
124.6	124.4	124.1	123.3	122.9	122.4	122.4	123.7	1966
164.9	166.2	164.6	163.5	160.4	160.4	158.9	163.6	1971

נראה, שמידת ההשתנות במחירים היחסיים גבוהה יחסית: במשך כל התקופה הנסקרת חלו שינויים מהותיים במחירים היחסיים.⁷ נוסף על כך היו הבדלים גדולים יחסית בדפוסי הצריכה שהשתקפו בהבדלי המשקלות של סלי הצריכה. אולם הקשר בין עלית המחירים היחסית ובין הבדלי המשקלות היה נמוך במידה ניכרת דבר שהוריד ההבדלים בין התייקרות סלי הצריכה השונים. יא. החישוב שנערך על בסיס משקלי הסעיפים של שנת 1963/64 לגבי כל התקופה 1963 עד 1971, הביא תוצאות דומות לאלו שנתקבלו על סמך נתוני 1968/69.

ניתן איפוא להניח, ששינויים בדפוסי צריכה, חלוקת הכנסה ועוד אין בהם כדי לשנות את התמונה שציירנו לעיל.⁸

⁷ אם נחלק באופן שרירותי את סעיפי מדד המחירים לצרכן ל-5 קבוצות לפי הדמיון בעליית המחירים שחלה בסעיפים הללו, נקבל את התוצאות הבאות: קבוצה א' הינה מחירי דירות שהמדד שלה הסתכם ב-1971 ב-435 נקודות (על בסיס ינואר 1959=100.0), הקבוצה השניה כוללת שירותים אישיים ותחבורה, ובה הסתכם המדד ב-1971 ב-246 נקודות. השלישית כוללת בעיקר ירקות ופירות שם עמד המדד על 205 נקודות, והקבוצות הרביעית והחמישית כוללות מצרכים בסיסיים שבהם עמדו המדדים המתאימים ב-1971 ב-146 נקודות בהתאם.

⁸ מן הראוי לציין שהן שיטת המיון בשתי שנות הבסיס הללו (12 קבוצות בשנת 1963/64 ו-7 קבוצות בשנת 1968/69) והן רמות ההכנסה הריאלית של הקבוצות הנדונות בשתי שנות הבסיס אינן זהות ובנות שואה. כדי ליצור קבוצות זהות מבחינת ההכנסה הריאלית יש לערוך ניכוי מוקדם של הכנסות האוכלוסייה במדגם של שנת 1968/69 שיתאים למחירי 1963/64 (או להיפך) ולקבץ מחדש לפי המיון של 1963/64. עיבוד זה חורג ממסגרת העבודה הנדונה מפאת היקפו. נראה כי מבחינה מעשית לא היה בו כדי לשנות בהרבה את הממצאים הנזכרים.

התיקרות סלי הצריכה של העשרון התחתון והעליון
במשפחת שכירים עירונית 1963 עד 1971 (ללא דיוור)

1971	1966	1963	
150.9	116.9	100.0	העשרון התחתון
156.0	122.9	100.0	העשרון העליון
153.8	119.6	100.0	רמת המחירים הממוצעת

הערות: החישוב מבוסס על בנית סלי צריכה המתאים לעשרה אחוזים מהמשפחות בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר (העשרון התחתון) ובעלי הכנסה הגבוהה ביותר (העשרון העליון) מדד המחירים של שנים 1963 ו-1966 בנוי על הסל של שנת בסיס 1963/64 ואילו המדד לשנת 1971 בנוי על סל של שנת בסיס 1968/69.

3. התפתחות מחירי סלי צריכה של קבוצות הכנסה שונות לפי משקלות של שנת בסיס 1968/69

סקר הוצאות המשפחה 1968/69 מציג לראשונה את הבדלי הצריכה של שכבות עירוניות אחרות, נוסף על משפחות שכירים עירוניות. עם אלה נמנות משפחת עצמאיים עירונית ומשפחה שראשה לא עבד (משפחה עירונית היא ממוצע של כל שלושת סוגי המשפחות הללו). כן נחקרו בסקר קבוצות נתמכות שונות באוכלוסייה. פירוט כזה מאפשר לחקור את התייקרות סלי הצריכה של קבוצות שונות באוכלוסייה. לחקירה זו גודעת חשיבות, למשל, לצורך בחינת הסדר תוספת היוקר. כידוע, קובע הסדר זה פיצויי התייקרות על פי השתנות מדד המחירים לצרכן. מדד זה משקף את ההתייקרות של סל הצריכה הממוצע של האוכלוסייה העירונית. השוואת ההתייקרויות היחסיות של סלים שונים תראה באיזו מידה אמנם מקבלות קבוצות אלה ואחרות פיצוי על התייקרות סליהן⁹.

אין כמעט הבדלים בשיעור ההתייקרות היחסית של סלי הצריכה של השכבות העירוניות השונות: כל שכבה ביחס לשכבה אחרת וכל אחת ביחס לסל הממוצע של משפחה עירונית — המשמש כבסיס לחישוב מדד המחירים לצרכן. מדד המחירים לצרכן משקף איפוא נאמנה את התפתחות המחירים של סלי המשפחות העירוניות השונות. ממצא זה הינו בבחינת חיזוק נוסף למסקנה, שנבעה ממחקר קודם¹⁰ המתייחס לתקופה 1954 עד 1962 לגבי משפחת שכירים עירונית. זוהי איפוא תופעה של קבע במשק הישראלי, ויש להדגיש, שהמסקנה נכונה גם למשפחת עצמאיים ומשפחה שראשה לא עבד.

אף על פי כן קיימים הבדלים מסויימים בקבוצות הכנסה שונות בכל שכבה עירונית. אמנם אין ההבדלים הללו בכל שנה גבוהים במיוחד, אך הם ראויים לציון בשל אופיים המצטבר עם חלוף השנים. במיוחד בולט פער התייקרות מסויים בין סל הצריכה של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר לבין הסל של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר. תופעה זו קימת בכל שכבה עירונית.

⁹ מדד המחירים לצרכן המתפרסם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משקף את רמת המחירים הממוצעת. רמת המחירים הממוצעת בלוחות לעיל שונה אך מעט מהמדד המתפרסם בשל הבדלי הקבצה (הדיסאגרנט ציה) של סל הצריכה בחישוב שני המדדים.

¹⁰ מ' לנדסברגר שם.

מדדי מחירים של פלי צריכה של קבוצות הכנסה קוטביות לפי
שנת בסיס 1968/69 (כולל דיוור)
(ממוצע 1963 = 100.0)

משפחה שראשה לא עבד		משפחת עצמאיים עירונית		משפחת שכירים עירונית		משפחה עירונית (ממוצע)		קבוצות הכנסה נטו לפי מיון 1968/69
ז	א	ז	א	ז	א	ז	א	
(אלפים)								
5.9	24.9	17.5	9.8	46.7	40.9	66.2	107.6	מס' מש'באוכלוסיה
באחוזים (מסך כל שכבה עירונית)								
5.2	21.6	17.0	9.5	11.8	10.3	10.9	17.7	1964
105.9	105.0	106.2	104.9	106.1	104.4	106.1	105.0	1965
115.6	114.6	115.9	114.2	115.8	113.1	115.8	114.4	1966
124.6	122.4	125.1	122.8	125.1	121.4	125.1	122.1	1967
127.0	126.3	127.6	126.8	127.5	125.2	127.5	125.6	1968
129.6	128.9	130.5	129.6	130.4	127.3	130.4	128.0	1969
135.3	133.6	136.4	134.1	135.9	131.5	136.1	132.6	1970
146.4	142.6	147.7	143.3	147.1	140.0	147.3	141.8	1971
165.0	158.9	166.7	160.0	165.6	155.0	166.0	157.6	
שיעורי שינוי שנתיים								
5.9	5.0	6.2	4.9	6.1	4.4	6.1	5.0	1964
9.2	9.1	9.1	8.9	9.1	8.3	9.1	8.9	1965
7.8	6.8	7.9	7.5	8.1	7.4	8.1	6.7	1966
1.9	3.2	2.0	3.3	1.9	3.1	2.0	2.9	1967
2.1	2.1	2.3	2.2	2.2	1.7	2.2	2.0	1968
4.4	3.7	4.5	3.5	4.3	3.2	4.4	3.6	1969
8.2	6.7	8.3	6.9	8.2	6.5	8.2	6.9	1970
12.7	11.4	12.9	11.7	12.6	10.7	12.7	11.2	1971

אם נקח כבסיס את סל הצריכה של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר במשפחת שכירים עירונית — שהוא גם הסל שהתייקר במידה הפחותה ביותר — נוכל לעמוד על ההתייקרות היחסית של סלי הצריכה האחרים. מתוך לוח 5 מתברר שפער ההתייקרויות היחסי, בקרב משפחת שכירים עירונית הינו הגבוה ביותר: סל בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר התייקר במשך כל התקופה הנסקרת ב-7 אחוזים בהשוואה לסל של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר. פער ההתייקרות היחסי אצל משפחות אחרות הינו נמוך במקצת מזה. אם משווים את ההתייקרות בקבוצת הכנסה נתונה בכל השכבות העירוניות הנחקרות, מתברר, שהיא היתה דומה, פחות או יותר, בתקופה הנחקרת: למשל בקבוצות בעלי הכנסה הגבוהה ביותר, עלו המחירים כמעט באותו שיעור בשכבות העירוניות השונות (שכירים, עצמאיים וכד') משמעות הדבר, שהשתייכות לשכבה עירונית זו או אחרת אין בה כדי להשפיע על הבדלי ההתייקרות בין הסלים. באופן כללי, ככל שההכנסה גדולה יותר, כן גדולה התייקרות סל הצריכה. עובדה זו בולטת יותר במשפחת שכירים עירונית. ההתייקרות הגבוהה יחסית של בעלי ההכנסות הגבוהות אינה בבחינת תופעה מקרית או חד פעמית — היא בעלת אופי מבני יותר — בבחינת תהליך שיש לו מגמה ארוכת טווח.

מדד המחירים היחסי של קבוצות ההכנסה השונות ביחס לקבוצות הכנסה בעלת ההכנסה הנמוכה ביותר של משפחת שכירים עירונית לפי משקלות 1968/69

מצטבר לתקופה 1963-71							קבוצת הכנסה נטו לפי מיון 68/69
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א	
עם דיור							
107.1	105.9	104.5	104.1	102.5	102.2	101.7	משפחה עירונית
106.8	105.7	103.9	103.9	101.6	100.5	100.0	משפחת שכירים עירונית
107.5	107.7	106.7	104.5	103.4	103.2	103.2	משפחת עצמאיים עירונית
106.4	107.2	106.2	105.5	103.5	103.5	102.5	משפחה שראשה לא עבד
ללא דיור							
104.0	102.7	101.9	101.9	100.9	99.9	99.7	משפחה עירונית
104.0	103.0	101.8	101.9	100.7	100.6	100.0	משפחת שכירים עירונית
103.9	102.7	102.5	101.3	101.2	100.1	101.5	משפחת עצמאיים עירונית
103.6	102.3	102.3	101.0	101.1	99.9	100.5	משפחה שראשה לא עבד

א. סעיף הדיור והשפעת הכללתו במדד מחירי סלי הצריכה השונים

התייקרויות סעיף הדיור¹¹ שונות בין קבוצות ההכנסה השונות — במידה גדולה מהשינויים בכלל. באופן כללי, גם כאן, ככל שההכנסה גדלה יותר, כך העלייה במחירי הדיור גבוהה יותר. ההבדל הגדול ביותר הנו במשפחת שכירים עירונית בין קבוצת בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר לבין בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר. במשך כל התקופה משנת 1963 ועד 1971 עלו מחירי סעיף הדיור בקבוצות בעלי ההכנסה הגבוהה בכ-23 אחוזים יותר יחסית לבעלי ההכנסה הנמוכה ביותר.

הסטייה בשנים מסוימות מן המגמה ארוכת הטווח של עליית מחירי סלי הצריכה של קבוצת בעלי ההכנסה הגבוהה ביחס לבעלי ההכנסה הנמוכה בולטת במחירי סעיף הדיור: בשנות המיתון, שבהן ירדו מחירי הדירות עלו המחירים אצל בעלי ההכנסה הנמוכה. במשך שנים 1966 ו-1967 עלו מחירי הדיור בקבוצת ההכנסה הנמוכה ביותר מ-6 אחוזים ביחס לבעלי ההכנסה הגבוהה ביותר. בתקופה זו, ככל שעלתה רמת ההכנסה היתה העלייה במחירי הדיור נמוכה יותר.

פרט לשנות המיתון חלו עליות מחירי הדיור בשיעור גבוה אצל קבוצות בעלי ההכנסה הגבוהה בכל השנים ובעיקר בשנת 1971. בשנה זו עלו מחירי הדיור אצל בעלי ההכנסה הגבוהה בכ-22 אחוזים, ואילו אצל בעלי ההכנסה הנמוכה רק ב-12 אחוזים.

השוני בהתייקרויות של הדיור השפיע להעמקה מסוימת של הפער במחירי סלי הצריכה, של מדד המחירים לצרכן ללא סעיף הדיור. אף על פי כן היתה עדיין קטנה יחסית ההתייקרות בסלי הצריכה של בעלי ההכנסה הגבוהה ביחס לבעלי ההכנסה הנמוכה — כ-7 אחוזים במשך כל התקופה 1963 ועד 1971.

¹¹ סעיף דיור כולל את מחירי דירות, דמי מפתח, דמי מסי רכוש, ושכר דירה.

מדד המחירים היתסי של דיור של קבוצות הכנסה שונות ביחס למדד מחירי הדיור של הקבוצה בעלת ההכנסה הנמוכה ביותר (א) של משפחת שכירים עירונית

ז	ו	ה	ד	מצטבר לתקופה 1963 עד 1971			קבוצת הכנסה נטו לפי מיון שנת שנת 1968/69
				א	ב	ג	
122.5	123.3	118.4	116.8	111.7	109.1	103.4	משפחה עירונית
122.8	123.7	117.4	116.9	109.9	102.6	100.0	משפחת שכירים עירונית
122.4	124.3	119.3	117.4	113.0	108.6	103.4	משפחת עצמאיים עירונית
120.5	122.1	117.8	117.3	111.0	108.6	102.9	משפחה שראשה לא עבד

ב. המקורות לפער ההתייקרויות במחירי סלי הצריכה השונים נניח לדוגמה שתי קבוצות שונות באוכלוסייה: האחת עשויה להיות הקבוצה בעלת ההכנסה הגבוהה ביותר שנסתמנה ב- H והשניה בעלת ההכנסה הנמוכה ביותר - L . מדדי המחירים המתאימים יהיו P_L P_H בהתאמה.

$$P_L = \sum_{i=1}^n W_i^L P_i; \quad \sum W_i^L = 1$$

כאשר W_i^L משקל הצריכה של מוצר i בתקופת הבסיס, של בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר. P_i מדד מחירים של מוצר i

$$P_H = \sum_{i=1}^n W_i^H P_i \quad \sum W_i^H = 1 = \sum W_i^L$$

$$D = P_H - P_L = \sum_{i=1}^n \alpha_i P_i$$

$$\sum \alpha_i = \sum W_i^H - \sum W_i^L = 0 = 0$$

כאשר D פער ההתייקרות של סלי הצריכה.¹² את נוסחת D אפשר לכתוב גם בצורה הבאה:

$$D = \frac{\sum \alpha_i P_i \sqrt{\sum \alpha_i^2} \sqrt{\sum f_i (P_i - \bar{P})^2}}{\sqrt{\sum \alpha_i^2} \sqrt{\sum f_i (P_i - \bar{P})^2}} = \rho_{\alpha p} \sigma_{\alpha} \sigma_p$$

¹² השתמשנו בנוסחה זו לגיתוח מקורות השנויים בהתייקרויות בין שנים סמוכות. כשמדובר לגבי שנויים

על פני תקופות ארוכות יותר השתמשנו בנוסחה $D = \frac{P_H}{P_L}$

כאשר $\rho_{\alpha P}$ הגו מקדם המיתאם בין וקטור המחירים ובין וקטור הפרשי משקלי הצריכה.
 $\sigma_{\alpha} = \sum \alpha_i^2$ סטיית התקן של הפרשי המשקלות¹³
 $\sigma_p = \sum f_i(p_i - \bar{p})^2$ סטיית התקן של המחירים ו- f_i משקל ממוצע של כל קבוצות ההכנסה של הסעיפים השונים של מדדי המחירים.

תחום ההשתנות של פער ההתייקרות הגו $(-\infty, +\infty)$, כאשר אפס מתקיים לפחות בתנאים הבאים: או α_i , $i = 1$, שוה לאפס או כאשר אין שינוי במחירים היחסיים. נראה, שעל מנת לעמוד על הגורמים לגודלו של פער ההתייקרות יש לבחון את הגורמים, שהביאו למידת השינויים במחירים היחסיים ומידת השינויים בדפוסי הצריכה וההשפעה ההדדית ביניהם. בדיקה מקיפה, הכוללת ניתוח כלכלי כמותי של השפעת גורמים שונים — כגון נטל המס על קבוצות שונות וחלוקת ההכנסה — על ההבדלים במחירי סלי הצריכה, דורשת מחקר נפרד.

לוח 7 מציג את תוצאות החישובים, כל שנה לעומת קודמתה, של מקדם פיזור המחירים, מקדם הפיזור של הפרשי המשקלות בצריכה של שתי קבוצות ההכנסה הקוטביות במשפחה עירונית — והקשר בין המחירים והפרשי המשקלות. במשך כל השנים היו שינויים בעלי משמעות במחירים היחסיים, וכך היה פיזור גדול יחסית בהפרשי המשקלות של סלי הצריכה הללו. לכן פער ההתייקרות הנמוך יחסית מקורות בקשר החלש מאוד בין השתנות המחירים היחסיים והפרשי המשקלות.

לוח 7

מקדם פיזור של המחירים, פיזור של הפרשי משקלות הצריכה של שתי קבוצות הכנסה קוטביות, ומקדם הקשר בין המחירים והפרשי משקלות הצריכה 1961 עד 1971 משפחה עירונית לפי סלי צריכה 1968/69

פער ההתייקרות (1)×(2)×(3)	(3) σ_p	(2) σ_p	(1) $\rho_{\alpha P}$	
-1.6	19.2	13.9	-0.006	1963
1.1	5.4	13.9	0.015	1964
0.2	5.0	13.9	0.003	1965
1.3	8.1	13.9	0.012	1966
1.0	3.5	13.9	0.020	1967
0.3	4.2	13.9	0.005	1968
0.8	4.5	13.9	0.013	1969
1.2	5.6	13.9	0.015	1970
1.5	6.5	13.9	0.017	1971

הערות:

- (1) $\rho_{\alpha P}$ — מקדם הקשר בין המחירים והפרשי המשקלות.
- (2) σ_p — מקדם הפיזור של הפרשי המשקלות בין סל של בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר ובין סל של בעלי ההכנסה הנמוכה יותר.
- (3) σ_p — מקדם הפיזור של המחירים.

$$\sum \alpha_i = 0 \quad \text{כיון ו-} \quad \sum \alpha_i^2 = \sum (\alpha_i - \bar{\alpha})^2 \quad 13$$

4. התפתחות מחירי סלי הצריכה השונים לפי משקלות של שנת 1963/64

בממצאים שהובאו לעיל, המבוססים על שנת 1968/69, הונח, סלי הצריכה של קבוצות ההכנסה השונות נשארים קבועים על פני כל התקופה, שנת 1963 ועד 1971. הנחה זו אינה סבירה, הואיל וחלו שינויים בדפוסי הצריכה במשך תקופה זו. באיזו מידה יש בשינויים לשנות את התוצאות שהתקבלו לעיל? תשובה מסוימת לשאלה זו מתקבלת כשאנו בודקים את התייקרות סלי צריכה של שנים קרובות לתחילת התקופה הנסקרת. כבסיס נבחרו סלי הצריכה של שנת 1963/64.

בנתונים של שנת 1963/64 יש בנמצא חלוקה ל-245 סעיפים, ואילו לגבי שנת 1968/69 מבוססים הממצאים דלעיל על חלוקה ל-33 סעיפים בלבד. ניתן לבדוק גם באיזו מידה רגישות ההוצאות לשינויים ברמת הפירוט. נוסף על כך אפשר לעמוד על ההתייקרויות היחסיות, שחלו בקבוצות ההכנסה שונות בקבוצות סעיפים שונות, למשל, בסל המוצרים ובסל השירותים.

בלוח 8 מוצגות תוצאות החישובים של התייקרות סלי הצריכה של קבוצות ההכנסה שונות לפי משקלות של שנת 1963/64. יש לציין שחישוב לוח זה מבוסס על פירוט ל-245 סעיפים. נראה, מכל מקום, שפירוט רחב יותר אינו משנה באופן מהותי את פער ההתייקרות בהשוואה לפירוט מצומצם יותר כגון ל-30 סעיפים והמבוסס גם על שנת 1963/64. פירוט רחב יותר ייקר רק במעט את סלי בעלי ההכנסות הגבוהות בהשוואה לסלי הצריכה של בעלי ההכנסה הנמוכה יותר.

ללא בדיקה מפורטת קשה לומר, שרמת פירוט רחבה יותר עד לסוגים שונים של אותו מוצר¹⁴ היתה מעמיקה את ההבדלים בהתייקרות היחסית של סלי הצריכה השונים.

על מנת להשוות את הממצאים הללו עם התוצאות, שהתקבלו לפי סקר 1968/69, יש להידרש לנתונים, שאינם כוללים את הדיור, ולערוך את ההשוואה לגבי משפחת שכירים עירונית בלבד¹⁵. התוצאות הן, בדרך כלל, דומות בשתי שנות הבסיס. ברמת הפירוט הרחב, הקיימת לגבי 1963/64, פער ההתייקרות גבוה במקצת. גם בהוצאות של 1963/64 מתברר, שההתייקרות של הצריכה של בעלי ההכנסה הגבוהה הינה גבוהה יותר. כמו כן גרשמה סטייה ממגמה זו בשנות המיתון (בדומה לתוצאות, שהתקבלו לפי סקר הוצאות המשפחה 1968/69) בשל אותן הסיבות שהוזכרו לעיל. מכאן ניתן להסיק, שהשפעת שינויים בדפוסי צריכה משפיעה מעט מאוד על תוצאות ההתייקרות של סלי הצריכה¹⁶.

5. מחירי מוצרים בהשוואה למחירי השירותים בסלי הצריכה השונים

בלוח 8 מובאים מחיר כלל המוצרים ומחירי כלל השירותים של סלי הצריכה של קבוצות ההכנסה השונות. הנתונים מבוססים על סקר הוצאות המשפחה של 1963/64 מתוך הפירוט המקיף. נראה, שבתחום המוצרים ההבדלים בין מחירי סלי הצריכה השונים הם דקים וגם לא מתקיימת המסקנה שכלל שרמת ההכנסה גבוהה יותר כן ההתייקרות היחסית של סלי הצריכה גבוהה יותר. להיפך, ההתייקרות הגבוהה יחסית היא בקבוצות ההכנסה נמוכות יחסית. הסיבות האפשריות לכך הן, כמובן, התערבות הממשלה במחירי מצרכים בסיסיים ובמוצרים שונים, בשעה שבמחירי השירותים קיימת מידה רבה של חופשיות בקביעת המחירים.

¹⁴ בפירוט ל-245 סעיפים, הכוונה לסעיפי צריכה, כאשר אין פירוט לסוגים שונים של אותו מוצר.

¹⁵ הסקר של 1963/64 הקיף רק משפחת שכירים עירונית.

¹⁶ במידה מסוימת זה מצדיק את החישובים, שערכנו לטווח ארוך של שנים, של ההתייקרויות סלי צריכה לפי שנת בסיס אחת 1968/69 או שנת בסיס אחרת.

לוח 8

מדד המחירים היחסי של קבוצות הכנסה שונות לפי משקלות צריכה של שנת 1963/64
(מדד של קבוצות הכנסה 3 מהווה 100.0)
מצטבר לשנים 1963 עד 1971

קבוצות הכנסה לפי מיון שנת 1963/64	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
מדד המחירים הממוצע (ללא דיור) ¹	102.1	102.1	100.0	101.8	102.8	103.3	104.6	104.1	104.3	106.8	107.9	107.3
מדד מחירי כלל השירותים ²	101.6	101.4	100.0	101.2	100.0	100.1	103.8	103.0	104.1	107.1	107.3	106.8
מדד מחירי כלל המוצרים ³	102.6	102.6	100.0	102.6	103.6	104.4	104.3	104.1	103.2	104.4	104.9	105.4

- (1) החישוב מבוסס על דיסאגרסיה של 245 סעיפים של המדד הכלכלי, להוציא דיור.
(2) החישוב מבוסס על דיסאגרסיה ל-45 סעיפי השרותים, הכלולים במדד המחירים לצרכן.
(3) החישוב מבוסס על דיסאגרסיה ל-200 סעיפי המוצרים, הכלולים במדד המחירים לצרכן.
(4) קבוצה 1 כוללת בעלי הכנסה עד 200 ל"י לפי מיון שנת 1963/64. קבוצה 2 כללה 200 עד 250 ל"י, 3 כללה 250 עד 300 ל"י; 4 כללה 300 עד 350 ל"י; 5 כללה 350 עד 400 ל"י; 6 כללה 400 עד 450 ל"י; 7 כללה 450 עד 500 ל"י; 8 כללה 500 עד 600 ל"י; 9 כללה 600 עד 700 ל"י; 10 כללה 700 עד 800 ל"י; 11 כללה בעלי הכנסה למעלה מ-800 ל"י וקבוצה 12 כללה בעלי הכנסות לא ידועות.

לעומת זאת, בתחום השירותים קיימים הבדלים מסוימים בהתייקרות היחסית של סלי הצריכה השונים. בדרך כלל, סלם של בעלי ההכנסה הגבוהה יותר מתייקר יחסית יותר מאשר סל בעלי הכנסה הנמוכה. פער ההתייקרות המצטבר הגבוה ביותר הנו בסביבות 7 אחוזים לכל התקופה הנסקרת בין סל בעלי הכנסה הגבוהה ביותר לבין סל בעלי הכנסה נמוכה יותר (קבוצה 3 בלוח 8. קבוצה 1 הינה בעלת ההכנסה הנמוכה ביותר).

6. התייקרות הצריכה של העשרון העליון והתחתון

יש להדגיש, שכל הדיון לעיל מבוסס על הנחת סל קבוע במשך כל התקופה הנסקרת. אנו מודדים התייקרות של סל צריכה במשך כל התקופה הנסקרת לפי שנת בסיס מסוימת. עובדה זו אינה מביאה בחשבון שינויים בהכנסה הריאלית, במחירים היחסיים, טעמים ועוד. הנחת סל קבוע פירושה, במקרה שחלים שינויים במחירים היחסיים, הטיה כלפי מעלה של ההתייקרות הנמדדת, כיוון ששינוי כזה ישפיע להחלפה ולמעבר למוצרים שהוזלו יחסית, בעוד שאנו מניחים שמשקלם נשאר קבוע. במקרה של עלייה בהכנסה הריאלית חל מעבר לסוגים יקרים יותר של מוצרים מוגדרים ולמוצרים שגמישות הכנסתם גדולה מאחד. אלו כפי הנראה מתייקר יותר מחירים היחסי (כגון שירותים) ואז במקרה כזה מדד מחיר של סל קבוע מוטה כלפי מטה. בשני המקרים, התייקרות הסל הקבוע אינה תואמת את ההתייקרות בפועל של הוצאות אותן המשפחות.

עקב זאת מתעוררת הבעיה, כיצד משתנה רמת ההתייקרות, אם מתייחסים לא לסל קבוע אלא לקבוצה מוגדרת של אוכלוסייה כאשר הסל שלה והרכבו משתנה. כדי לבדוק בעיה זו חושבה התייקרות סל הצריכה של העשרון התחתון והעשרון העליון (כלומר 10 אחוזים מהמשפחות בעלי ההכנסה הנמוכה ביותר ו-10 אחוזים מהמשפחות בעלי ההכנסה הגבוהה ביותר בהתאם). לגבי שנים 1963 ועד 1967 נלקח הסל של שנת בסיס 1963/64 ואילו לשנת 1971 נלקח סל של 1968/69.¹⁷ התוצאות לא שינו באופן מהותי את החישובים שעליהם התבסס סל קבוע.

¹⁷ כלומר ערכנו כאן פעולת שירשור.

לוח נספח 1

מדדי המחירים של קבוצות הכנסה במשפחה עירונית, לפי משקל צריכה
(ללא דיוור) 1968/1969

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו (לפי מיון של שנת 1968/69)							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א		
66.2	66.3	65.9	94.7	110.3	96.1	107.2	606.7	סה"כ משפחות באוכ'
10.9	10.9	10.9	15.6	18.2	15.8	17.7	100.0	באחוזים
104.7	104.8	104.5	104.3	104.1	103.8	103.7	104.4	1960
112.7	112.7	112.2	112.0	111.7	111.2	111.1	112.1	1961
123.9	123.4	122.4	121.9	121.2	120.0	119.5	122.2	1962
130.8	130.2	129.0	128.4	127.5	126.1	125.7	128.7	1963
135.9	134.7	133.3	132.6	131.4	129.6	128.8	133.0	1964
147.0	145.5	143.6	143.0	141.2	139.2	138.8	143.4	1965
161.7	159.6	156.9	155.9	153.8	151.0	150.1	156.6	1966
165.3	163.3	160.6	159.5	157.5	154.6	153.9	160.3	1967
168.0	165.6	163.0	162.1	159.9	157.0	156.6	162.8	1968
172.7	170.2	167.8	166.9	164.6	161.4	161.0	167.4	1969
183.7	180.6	177.6	176.4	173.7	170.0	168.8	177.2	1970
202.2	199.5	196.1	195.0	191.7	187.9	186.8	195.8	1971

הערות : קבוצה 1 כללה ב־1968/69 בעלי הכנסה 0–399 ל"י. 2 כללה 400–599 ל"י. 3 כללה 600–799 ל"י. 4 כלל כללה 800–999 ל"י. 5 כללה 1000–1199 ל"י. 6 כללה 1200–1499 ל"י, ו־7. בעלי הכנסה מ־1500 ל"י. החלוקה מבוססת על פי סקר הוצאות המשפחה 1968/69. ההנחה היא שכל קבוצה הינה הומוגנית על פני התקופה הנסקרת של 1959–71 כלומר שהמקום היחסי מנקודת ראות התפלגות ההכנסה נשאר לפי זמן.

לוח נספח 2

מדדי המחירים של קבוצות הכנסת במשפחת שכירים עירונית,
לפי משקל צריכה 1968/1969 (ל ל א ד יו ר)

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

ז	קבוצות הכנסה נטו						רמת המחירים הממוצעת	
	ו	ה	ד	ג	ב	א		
46.7	49.2	50.9	74.1	77.4	56.6	40.9	395.8	משפחות באוכלוסייה
11.8	12.4	12.9	18.7	19.6	14.3	10.3	100.0	באחוזים
104.8	104.8	104.5	104.4	104.1	103.9	103.8	104.4	1960
112.8	112.8	112.3	112.2	111.6	111.5	111.3	112.3	1961
124.1	123.6	122.5	122.1	121.1	120.7	120.2	122.4	1962
131.2	130.3	129.1	128.7	127.3	126.9	126.4	129.0	1963
136.3	134.9	133.4	133.0	131.1	130.6	129.8	133.3	1964
147.4	145.8	143.6	143.3	140.9	140.1	139.5	143.7	1965
162.2	160.0	156.8	156.3	153.3	151.9	151.1	157.0	1966
165.8	163.7	160.4	159.8	157.0	155.3	154.6	160.6	1967
168.4	166.0	162.8	162.4	159.4	157.8	157.1	163.0	1968
173.1	170.6	167.5	167.2	164.1	162.6	161.6	167.7	1969
184.1	181.1	177.5	176.9	173.1	172.0	170.2	177.6	1970
203.4	200.0	196.0	195.5	191.1	190.3	188.5	196.2	1971

ראה הערות בלוח נספח מס' 1.

לוח נספח 3

מדדי מחירים של קבוצות הכנסה במשפחת עצמאיים עירונית,
לפי משקלי צריכה 1968/69 (ללא דיור)

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ח	ה	ד	ג	ב	א		
17.5	12.9	12.0	15.6	19.2	16.2	9.8	103.2	סה"כ משפחות באוכלוסיה
17.0	12.5	11.6	15.1	18.6	15.7	9.5	100.0	באחוזים
104.4	104.5	104.4	104.0	104.3	104.0	104.3	104.3	1960
112.2	112.4	112.1	111.6	111.9	111.4	111.9	112.0	1961
122.9	123.0	122.2	121.3	121.7	120.4	121.0	112.1	1962
129.7	129.6	128.8	127.6	128.3	126.7	127.6	128.6	1963
134.6	134.1	133.4	131.6	132.4	130.2	131.0	133.0	1964
145.5	144.6	144.1	141.8	142.5	139.9	141.7	143.4	1965
160.0	158.7	158.0	154.4	155.3	152.0	154.1	157.0	1966
163.7	162.6	161.9	158.3	159.1	155.8	158.0	160.8	1967
166.3	165.0	164.6	160.9	161.5	158.1	161.0	163.3	1968
171.1	169.8	169.2	165.6	166.2	162.6	165.4	168.0	1969
181.9	179.8	178.5	174.4	175.2	171.2	173.9	177.6	1970
200.9	198.5	196.9	192.8	193.3	189.2	193.0	196.2	1971

ראה הערות בלוח נספח מס' 1.

לוח נספח 4

מדדי המחירים של קבוצות הכנסה במשפחה שראשה לא עבר,
לפי משקלי צריכה 1968/69 (ללא דיוור)

(הבסיס: ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א		
5.9	8.0	13.7	23.3	16.4	23.0	24.9	115.2	טה"כ משפחות באוכלוסייה
5.2	6.9	11.9	20.2	14.2	20.0	21.6	100.0	באחוזים
104.7	104.3	104.3	104.0	104.1	103.9	104.1	104.2	1960
112.6	112.0	111.9	111.5	111.7	111.2	111.6	111.8	1961
123.5	122.3	121.8	120.9	121.2	120.0	120.2	121.7	1962
130.3	128.8	128.2	127.2	127.7	126.1	126.7	128.1	1963
135.0	133.1	132.5	131.0	131.6	129.4	129.8	132.2	1964
146.0	143.5	142.9	141.3	141.7	139.3	140.3	142.6	1965
160.1	157.3	156.5	153.8	154.4	151.1	152.0	155.8	1966
163.8	161.3	160.3	157.8	158.1	155.0	156.0	159.7	1967
166.2	163.6	162.9	160.4	160.8	157.5	158.8	162.2	1968
171.0	168.4	167.6	165.0	165.4	161.9	163.3	166.8	1969
181.9	178.2	177.1	173.5	174.2	170.1	171.3	176.2	1970
201.2	196.6	195.5	191.6	192.4	187.9	189.9	194.6	1971

ראה הערות בלוח נספח 1, יש להוסיף כי קבוצה א כוללת בעלי הכנסה מ-199-0 ל"י, וקבוצה ז כוללת בעלי הכנסה מ-1200 ל"י ומעלה.

לוח נספח 5

מדדי המחירים של קבוצות הכנסה במשפחה עירונית
לפי משקלי צריכה 1968/69 (עם דיוור)

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו (לפי מיון של שנת 1968/69)							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א		
66.2	66.3	65.9	14.7	110.3	96.1	107.2	606.7	סה"כ משפחות באוכלוסייה
10.9	10.9	10.9	15.6	18.2	15.8	17.7	100.0	באחוזים
105.0	105.0	104.8	104.5	104.3	104.0	103.9	104.6	1960
113.7	113.7	113.2	112.9	112.4	111.8	111.6	112.9	1961
126.7	126.3	125.3	124.7	123.8	123.1	123.0	125.0	1962
137.7	136.9	135.9	135.2	134.1	134.3	135.5	135.8	1963
146.1	144.7	143.5	142.4	140.9	141.0	142.3	143.3	1964
159.4	157.7	156.1	154.8	152.8	153.1	155.0	155.9	1965
172.3	170.1	167.8	166.4	164.2	163.8	165.4	167.7	1966
175.6	173.2	171.0	170.0	168.1	168.0	170.2	171.3	1967
179.5	176.8	174.5	173.6	171.3	171.2	173.5	174.8	1968
187.4	184.6	182.0	180.8	178.0	177.8	179.7	182.1	1969
202.8	199.4	196.1	194.4	190.7	190.5	192.1	196.0	1970
228.6	224.8	220.2	218.1	213.0	212.7	213.6	219.9	1971

לוח נספח 6

מדדי המחירים של קבוצות הנמכת במשפחת שכירים עירונית,
לפי משקלי צריכה 1968/69 (עם דיוור)

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו (לפי מיון של שנת 1968/69)							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א		
46.7	49.2	50.9	74.1	77.4	56.6	40.9	395.8	סה"כ משפחות באוכלוסיה
11.8	12.4	12.9	18.7	19.6	14.3	10.3	100.0	באחוזים
105.0	105.1	104.8	104.6	104.2	104.0	103.9	104.6	1960
113.8	113.8	113.2	112.9	112.2	111.7	111.4	113.0	1961
126.8	126.3	125.1	124.7	123.5	122.8	122.4	125.0	1962
137.7	136.7	135.5	135.1	133.6	133.2	133.5	135.4	1963
146.1	144.4	142.8	142.3	140.0	139.3	139.4	142.7	1964
159.4	157.4	155.2	154.6	151.7	150.6	151.0	155.1	1965
172.3	169.9	166.9	166.3	163.2	161.8	162.1	167.1	1966
175.6	173.1	170.1	169.9	167.0	166.2	167.2	170.7	1967
179.5	176.6	173.5	173.5	170.1	169.1	170.0	174.1	1968
187.2	184.3	180.8	180.7	176.6	174.9	175.5	181.2	1969
202.5	199.0	194.6	194.1	188.8	187.0	186.9	194.8	1970
228.1	224.1	218.2	217.7	210.4	207.4	206.9	218.3	1971

ראה הערות בלוח נספח מס' 1.

לוח נספח 7

מדדי המחירים של קבוצות הכנסה במשפחת עצמאיים עירונית
לפי משקלי צריכה 1968/69 (עם דיוור)

(הבסיס : ינואר 1959 = 100.0)

קבוצות הכנסה נטו (לפי מיון של שנת 1968/69)							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ו	ה	ד	ג	ב	א		
17.5	12.9	12.0	15.6	19.2	16.2	9.8	103.2	סה"כ משפחות באוכלוסייה
17.0	12.5	11.6	15.1	18.6	15.7	9.5	100.0	באחוזים
104.7	104.9	104.8	104.3	104.5	104.2	104.4	104.6	1960
113.3	113.8	113.4	112.6	112.7	112.4	112.3	113.1	1961
126.1	126.7	125.8	124.5	124.2	123.7	123.7	125.3	1962
137.2	138.0	137.1	135.2	134.7	134.5	135.6	136.3	1963
145.7	146.7	145.6	142.6	141.7	141.5	142.2	144.2	1964
159.0	160.1	159.0	155.2	153.7	153.7	154.9	157.1	1965
171.6	171.9	170.9	166.3	165.4	164.4	166.5	168.9	1966
175.1	174.8	174.1	169.8	169.7	168.1	172.0	172.5	1967
179.1	178.8	178.1	173.6	173.2	171.4	175.7	176.3	1968
187.2	187.7	186.3	181.1	180.1	178.7	181.9	184.2	1969
202.7	203.4	201.0	194.6	192.8	191.7	194.3	198.5	1970
228.7	230.4	226.7	218.9	215.9	215.1	216.9	223.5	1971

ראה הערות בלוח נספח מס' 4 ולוח נספח מס' 1.

לוח נספח 8

מדדי המחירים של קבוצות הכנסה במשפחה שראשה לא עבד,
לפי משקלי צריכה 1968/69 (עם דיוור)

קבוצות הכנסה בטו (לפי מיון של שנת 1968/69)							רמת המחירים הממוצעת	
ז	ח	ה	ד	ג	ב	א		
5.9	8.0	13.7	23.3	16.4	23.0	24.9	115.2	סה"כ משפחות באוכלוסייה
5.2	6.9	11.9	20.2	14.2	20.0	21.6	100.0	באחוזים
105.0	104.7	104.6	104.4	104.3	104.2	104.2	104.5	1960
113.6	113.4	113.2	112.7	112.4	112.3	112.0	112.9	1961
126.4	126.2	125.5	124.7	124.1	123.7	123.4	125.1	1962
137.5	137.7	137.0	136.3	135.4	135.4	135.9	136.6	1963
145.6	146.3	145.3	144.2	142.6	142.7	142.7	144.5	1964
158.9	159.7	158.5	157.3	155.0	155.3	155.7	157.6	1965
171.3	171.3	170.0	168.1	166.4	165.7	166.4	169.0	1966
174.6	174.3	173.2	171.8	170.7	169.6	171.6	172.7	1967
178.2	178.2	177.1	175.7	174.2	173.1	175.2	176.4	1968
186.0	186.9	185.3	183.7	181.2	180.4	181.5	184.2	1969
201.3	202.4	200.1	197.7	194.2	193.7	193.8	198.6	1970
226.8	228.8	225.5	222.8	217.1	217.2	216.0	223.5	1971

ראה הערות בלוח נספח מס' 4 ולוח נספח מס' 1.